

Sprawozdanie
z egzaminu maturalnego 2015
- województwo dolnośląskie

JĘZYK NIEMIECKI

Opracowanie:

Marek Sławiński (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Izabela Dębecka (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie)

Agnieszka Sibiga (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu)

Opieka merytoryczna

Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Beata Trzcińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Bartosz Kowalewski (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Wydziały Badań i Analiz okręgowych komisji egzaminacyjnych

Język niemiecki – formuła od roku 2015

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie podstawowym składał się z 40 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz jednego zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (15 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (10 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych i zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte oraz 10 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ogółem	1299
	ze szkół na wsi	4
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	288
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	541
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	466
	ze szkół publicznych	1185
	ze szkół niepublicznych	114
	Kobiety	913
	Mężczyźni	386
	bez dysleksji rozwojowej	1215
	z dysleksją rozwojową	84

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 3 uczniów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Niemieckiego.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	1
	słabowidzący	3
	niewidomi	
	słabosłyszący	5
	niesłyszący	1
	ogółem	10

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu (w okręgu OKE we Wrocławiu)

Termin egzaminu		12 maja 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		120 minut	
Liczba szkół		232	
Liczba zespołów egzaminatorów*		3	
Liczba egzaminatorów*		59	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)**		9	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 99 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
		wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	§ 99 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	1	
Liczba wglądów ¹ (§ 107)**		5	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		0	

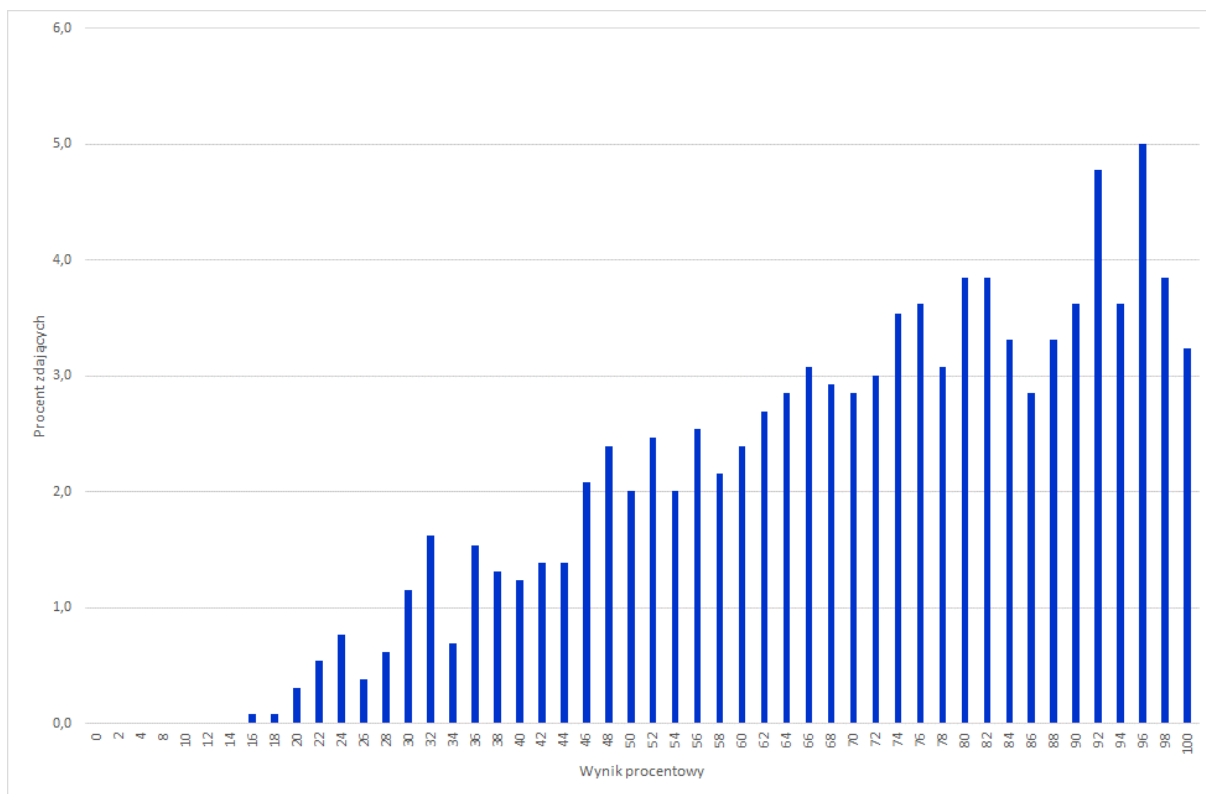
* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

** Dane dotyczą „nowej formuły” i „starej formuły” łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 1. Rozkład wyników zdających

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	1299	16	100	74	96	71	20	98***
w tym:								
bez dysleksji rozwojowej	1215	16	100	74	96	71	21	98
z dysleksją rozwojową	84	24	100	74	96	72	20	98

* Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

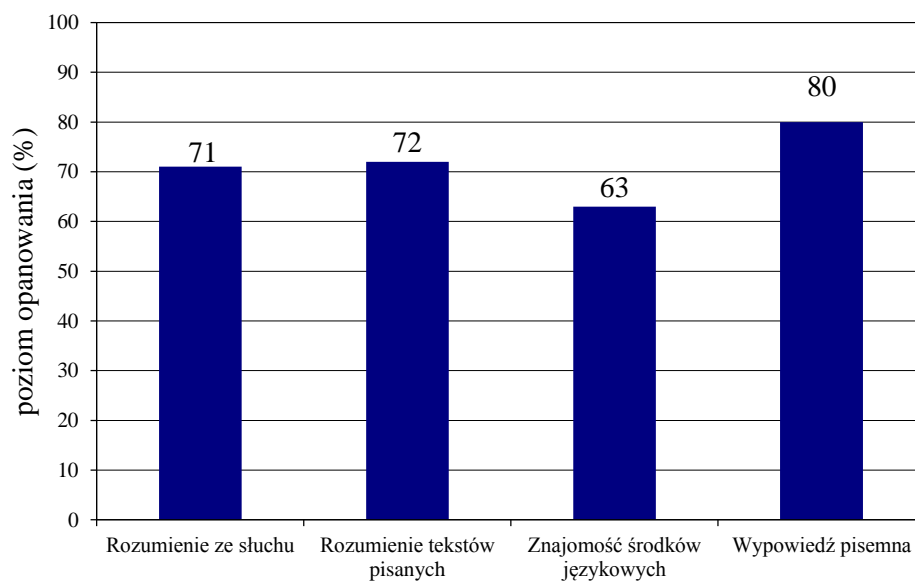
*** Stan na 30 czerwca 2015 r. Po egzaminie poprawkowym (w sierpniu) ogólny odsetek sukcesów wyniósł 98%.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	91
	1.2.		86
	1.3.		92
	1.4.		60
	1.5.		74
	2.1.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	46
	2.2.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	48
	2.3.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	68
	2.4.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	53
	3.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	67
	3.2.		98
	3.3.		35
	3.4.		84
	3.5.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	57
	3.6.		93
	II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.
4.2.		81	
4.3.		72	
4.4.		77	
5.1.		3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	58
5.2.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	58
5.3.		3.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	72
6.1.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	74
6.2.			67
6.3.			76
6.4.			89
6.5.		3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	62
7.1.		3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	62
7.2.			90
7.3.			69
I. Znajomość środków językowych	8.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	35
	8.2.		60
	8.3.		58
	8.4.		40
	8.5.		75
	9.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	83
	9.2.		68
	9.3.		82
	9.4.		56
	9.5.		80

I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.1) Zdający opisuje ludzi [...] i czynności. 5.4) Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia.	treść	86
		7.2) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.	spójność i logika wypowiedzi	82
		1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	69
			poprawność środków językowych	59

Wykres 2. Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności (dane ogólnokrajowe)

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym składał się z 29 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 9 zadań otwartych, w tym 8 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (12 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (13 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (4 zadania zamknięte i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych oraz zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Znajomość środków językowych była sprawdzana na krótkich tekstach lub za pomocą niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ogółem	654
	ze szkół na wsi	1
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	105
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	243
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	305
	ze szkół publicznych	622
	ze szkół niepublicznych	32
	kobiety	467
	mężczyźni	187

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 2 uczniów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Niemieckiego.

Tabela 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	2
	niewidomi	0
	słabosłyszący	2
	niesłyszący	0
	ogółem	4

3. Przebieg egzaminu

Tabela 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu (w okręgu OKE we Wrocławiu)

Termin egzaminu		12 maja 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		157	
Liczba zespołów egzaminatorów*		3	
Liczba egzaminatorów*		59	
Liczba obserwatorów ² (§ 143)**		2	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	§ 99 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
		wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	§ 99 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0	
Liczba wglądów ² (§ 107)**		2	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		0	

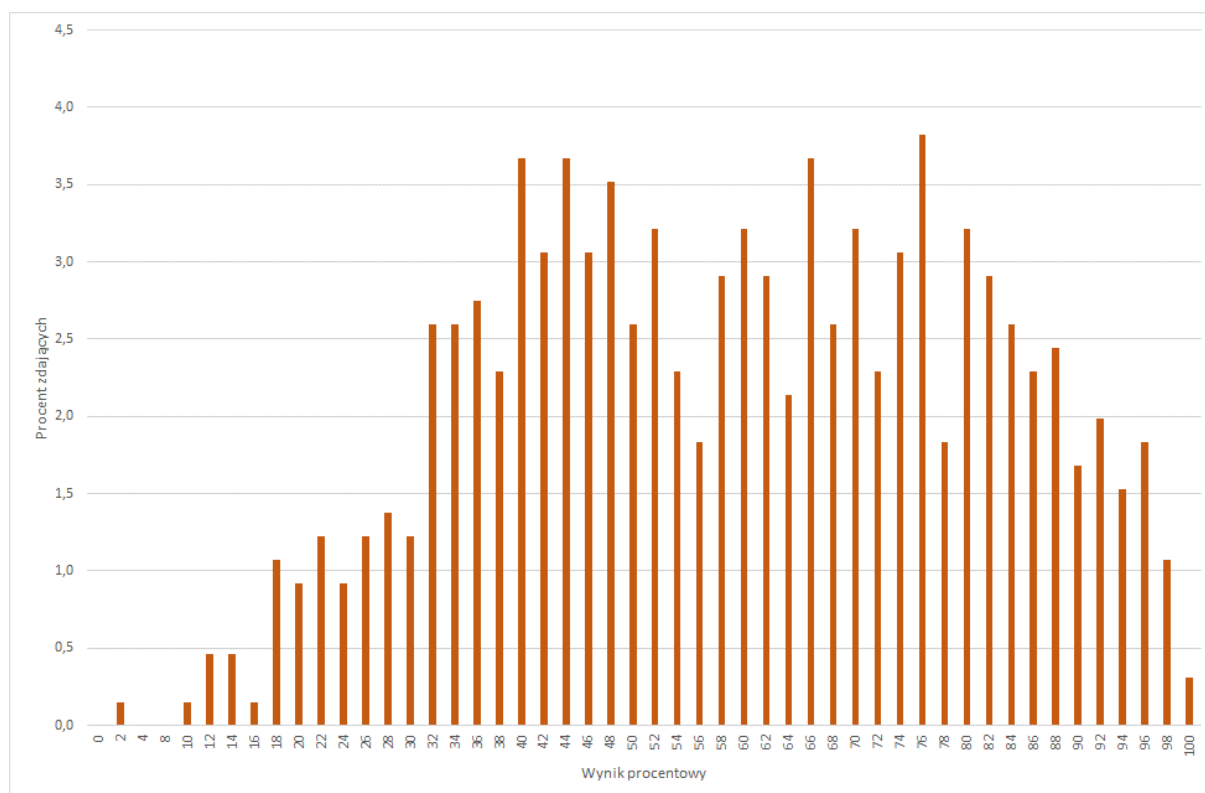
* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

** Dane dotyczą „nowej formuły” i „starej formuły” łącznie.

² Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 3. Rozkład wyników zdających

Tabela 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	654	2	100	60	76	59	21

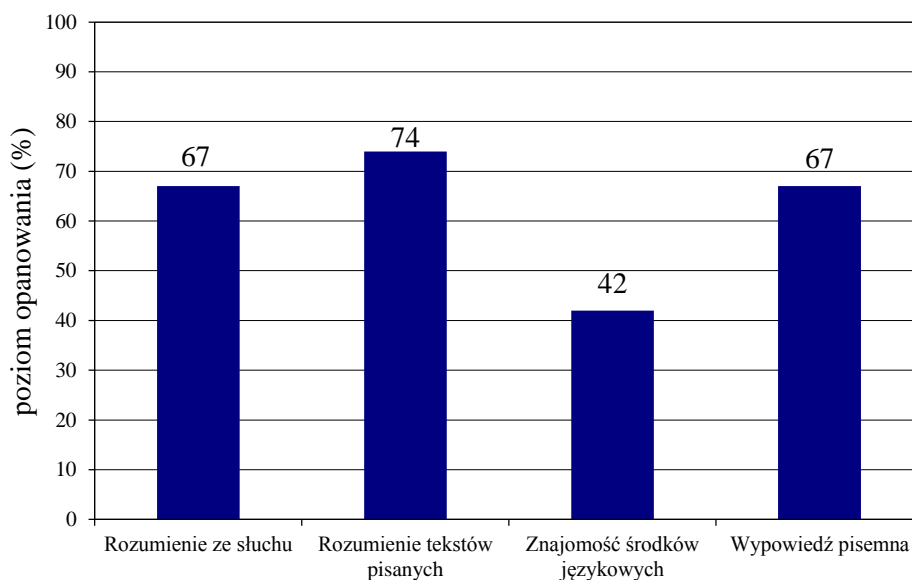
* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

Tabela 10. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.5) Zdający określa kontekst sytuacyjny tekstu.	55
	1.2.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	76
	1.3.	2.1 R) Zdający oddziela fakty od opinii.	60
	2.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	69
	2.2.		74
	2.3.		62
	2.4.		72
	3.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	61
	3.2.		64
	3.3.		57
	3.4.		67
3.5.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	42	
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	86
	4.2.		84
	4.3.		61
	4.4.		85
	5.1.	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	88
	5.2.		88
	5.3.		79
	5.4.		68
	6.1.	3.1 R) Zdający oddziela fakty od opinii.	46
	6.2.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	49
	6.3.	3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	68
6.4.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	58	
6.5.		48	
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	40
	7.2.		58
	7.3.		41
	7.4.		47
	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	67
	8.2.		29
	8.3.		35
	8.4.		35
	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	16
	9.2.		33
9.3.	25		
9.4.	21		

<p>I. Znajomość środków językowych</p> <p>III. Tworzenie wypowiedzi</p> <p>tj. Wypowiedź pisemna</p>	10.	5.1) Zdający opisuje [...] czynności. 5.2 R) Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu. 5.4) Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia. 5.9) Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych. 5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze. 5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji.	zgodność z poleceniem	69
		spójność i logika wypowiedzi	76	
		zakres środków językowych	58	
		poprawność środków językowych	53	
		1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].		

Wykres 4. Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności (dane ogólnokrajowe).

Komentarz

Poziom podstawowy

Maturzyści przystępujący do egzaminu z języka niemieckiego na poziomie podstawowym uzyskali średnio 71% punktów. Najwyższe wyniki otrzymali oni za rozwiązanie zadania sprawdzającego umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej (80% punktów), a najniższe za zadania sprawdzające znajomość środków językowych (63% punktów). Porównywalną liczbę punktów zdający otrzymali za rozwiązanie zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych (odpowiednio 71% i 72% punktów).

W obszarze rozumienia ze słuchu zdający osiągnęli niskie wyniki w zadaniach sprawdzających ogólne rozumienie tekstu: umiejętność określania głównej myśli tekstu (zadanie 2.2. – 48% poprawnych odpowiedzi), określania intencji nadawcy tekstu (zadanie 2.4. – 53% poprawnych odpowiedzi) oraz określania kontekstu wypowiedzi (zadania 2.1. i 3.5. – odpowiednio 46% i 57% poprawnych odpowiedzi). Wśród zadań sprawdzających ww. umiejętności zadania 2.3. i 3.6. okazały się łatwiejsze (odpowiednio 68% i 93% poprawnych odpowiedzi). Zadanie 3.6., sprawdzające umiejętność określania kontekstu wypowiedzi, było najłatwiejsze w omawianym obszarze.

Lepiej niż z zadaniami sprawdzającymi ogólne rozumienie tekstu zdający poradzi sobie z zadaniami (1.1.–1.5., 3.1.–3.4.) wymagającymi znalezienia w tekście określonych informacji. Wyniki rozłożyły się w przedziale od 60 do 98%. Wyjątek stanowiło zadanie 3.3., które okazało się najtrudniejsze w tym obszarze. Oparto ono było na wiadomości dla kolegi nagranej na pocztę głosową.

Transkrypcja

Tekst 3.

Hallo Roy, ich bin 's, Norbert. Du, stell dir vor, ich will mir ein Motorrad kaufen. Und weißt Du auch, warum? Ich habe endlich meine Fahrprüfung fürs Motorrad gemacht. Endlich! Hurra! Das müssen wir feiern! Ich habe mir schon ein paar Motorräder im Internet angesehen. Am besten gefallen mir die von Kawasaki, aber die sind echt teuer. Wie viel hat deine Honda gekostet? Melde dich bitte, tschüs.

3.3. Worüber informiert Norbert?

- A. Jemand verkauft eine Honda.
- B. Er hat ein neues Motorrad gekauft.
- C. Er hat seinen Führerschein gemacht.

35% maturzystów wskazało właściwą odpowiedź **C.** na pytanie *O czym informuje Norbert?* Poprawnie skojarzyli oni informacje zawarte w zadaniu (*Er hat seinen Führerschein gemacht.*) oraz usłyszane w nagraniu (*Ich habe ... meine Fahrprüfung fürs Motorrad gemacht.*) Pomocne były również wyrażenia *Endlich! Hurra!*, świadczące o radości ze zdanego egzaminu.

Wielu zdających wybrało odpowiedzi A. i B. Prawdopodobnie powiązali oni zdania informujące o sprzedaży motoru (A.) oraz o kupnie nowego motoru (B.) z fragmentem tekstu dotyczącym internetowych ofert sprzedaży motorów oraz pytaniem skierowanym do kolegi *Wie viel hat deine Honda gekostet?* Możliwe również, że zdający nie zrozumieli fragmentu, w którym Norbert stwierdził, że dopiero zamierza sobie kupić motor.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych najmniej problemów sprawiło zdającym zadanie 4., w którym należało określić główną myśl poszczególnych części tekstu. Średni wynik w tym zadaniu wyniósł 77%. Również łatwe dla zdających okazało się zadanie 7. (średni wynik 74%), sprawdzające rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu.

W zadaniu 7. najtrudniejsza okazała się luka 7.1.

(fragment)

Ich hatte ein Problem mit dem Kleiderkauf: Früher kaufte ich immer viel Kleidung. **7.1.** ____ Dann legte ich sie in meinen großen Schrank und vergaß sie.

W zadaniu 7.1. 62% zdających wybrało poprawną odpowiedź **B.** *Nach dem Kauf trug ich sie maximal einmal.*, czyli zdanie korespondujące z informacją o zakupach dużej ilości odzieży zawartą w zdaniu poprzedzającym lukę oraz informacją, co działo się z tą odzieżą później, zawartą w zdaniu po luce. Ok. 15% zdających wybrało odpowiedź E. *Vor einem Jahr konnte ich alles haben.* Prawdopodobnie skojarzyli oni tę informację wyłącznie ze zdaniem poprzedzającym lukę, sugerując się odniesieniami czasowymi *früher* oraz *vor einem Jahr*. Pozostali zdający, którzy wybrali odpowiedź A. *Ich frage mich immer fünfmal, ob ich etwas brauche oder nicht.*, być może nie zwrócili uwagi na użyty w tym zdaniu czas terażniejszy, który całkowicie zaburza logikę tego fragmentu.

Najniższe wyniki w obszarze rozumienia tekstów pisanych maturzyści osiągnęli, rozwiązując zadanie 5.1., sprawdzające umiejętność określania głównej myśli tekstu, oraz zadanie 5.2., sprawdzające umiejętność znajdowania określonych informacji – w obu przypadkach poprawną odpowiedź wybrało 58% zdających.

Tekst 1.

Hallo Leute!

Urlaub in Dänemark ist für uns Deutsche eine gute Idee! Im letzten Sommer hat meine Familie eine Woche Urlaub in Dänemark gemacht. Ein schönes Ferienhaus bei *www.dansk.de* war schnell gefunden. Das Haus hatte allen möglichen Luxus: Sauna, Waschmaschine und Satelliten-TV. Zum Strand und zu den Geschäften waren es ca. 200 m. Es war unser erster Dänemark-Urlaub. Hier gab es sehr viele Freizeitmöglichkeiten, wie einen Zoo, Museen und Schwimmbäder. Mit dem Wetter hatten wir auch Glück.

5.1. Worüber berichtet diese Person?

- A. Über einen Aufenthalt im Ausland.
- B. Über die Urlaubspläne ihrer Familie.
- C. Über die Lieblingsaktivitäten der Deutschen.

Poprawne rozwiązanie zadania 5.1. było uzależnione od zrozumienia całego tekstu, który miał formę blogu wspomnieniowego. Poprawna odpowiedź **A.** wynikała z informacji, że autor tekstu spędził urlop w Danii. Użyte w tekście wyrażenie *im letzten Sommer* również świadczy o tym, że urlop miał już miejsce. Wielu zdających (ok. 30%) zasugerowało się prawdopodobnie słowem *Urlaub*, występującym kilkakrotnie w tekście i wybrało odpowiedź B., która zawierała to słowo, bez uważnego przeczytania, czego dotyczy blog. Zdający, którzy wybrali odpowiedź C. (ok. 10%), zasugerowali się zapewne słowem *Lieblingsaktivitäten* i odnaleźli w tekście fragment, który mógłby do niego pasować: *Zoo, Museen und Schwimmbäder*. Autor tekstu opisuje w tym fragmencie, jakie możliwości spędzania wolnego czasu miała jego rodzina podczas pobytu w Danii, nie sugerując jednak, że to były ulubione zajęcia niemieckich turystów.

Tekst 2.

Sebastian Fuchs arbeitet an einer Universität und wohnt in München. Er hat in seinem Leben noch keine Urlaubsreise gemacht, auch während der Ferien an der Universität bleibt er immer zu Hause. Da kann er gut relaxen. Seine Freunde haben ihn jedes Jahr vor den Ferien gebeten, mit ihnen in den Süden zu fahren. Eines Tages hatten sie Erfolg: Sebastian wollte ihnen eine Freude machen, deshalb besuchte er ein Reisebüro und reservierte eine Flugreise in den Süden. Eine Woche vor seiner Abreise wurde er aber immer unruhiger. Als das Flugzeug Richtung Sizilien startete, war da ein leerer Platz, der Platz von Herrn Fuchs ...

5.2. Wie verbringt Sebastian Fuchs immer seinen Urlaub?

- A. Er erholt sich in München.
- B. Er macht alleine Auslandsreisen.
- C. Er fährt mit seinen Freunden in den Süden.

Aby w zadaniu 5.2. wybrać poprawną odpowiedź **A.**, należało odpowiedzieć na pytanie *Jak Sebastian Fuchs zawsze spędza urlop?* i znaleźć w tekście literackim fragment o miejscu zamieszkania pana Fuchsa oraz o tym, że pan Fuchs nawet podczas wakacji pozostawał w domu. Wielu zdających (ok. 1/3) wybrało jednak odpowiedź C., sugerując się być może informacjami, że przyjaciele poprosili

pana Fuchsa, aby pojechał z nimi na południe oraz, że pan Fuchs zarezerwował podróż lotniczą na południe. Zdający najprawdopodobniej nie doczytali tekstu do końca. Finał historii jest bowiem taki, że pan Fuchs nie zdecydował się na tę podróż.

W obszarze znajomości środków językowych zdający dobrze poradzi sobie z zadaniem 9., opartym na pojedynczych zdaniach. W zadaniu tym należało dobrać wyraz, który prawidłowo uzupełniał luki w obydwu podanych zdaniach. Średni wynik dla tego zadania wyniósł 73%.

Znacznie trudniejsze okazało się zadanie 8. (średni wynik 54%), które było oparte na tekście. Sprawdzało ono zarówno słownictwo, jak i gramatykę. Zdający uzyskali wyższe wyniki za zadania sprawdzające leksykę 8.2., 8.3. i 8.5. Poprawnych odpowiedzi udzieliło od 58 do 75% zdających. Trudniejsze okazały się natomiast zadania gramatyczne 8.1. i 8.4. (odpowiednio 35% i 40% poprawnych odpowiedzi).

Zadanie 8.1., sprawdzające odmianę przydawki, okazało się najtrudniejsze w tym obszarze. Zdający nie potrafili wybrać właściwej formy przydawki *freier* (odpowiedź **B.**) w wyrażeniu *in _____ Natur*. Najwidoczniej nie wiedzieli, że w kontekście tego zdania przyimek *in* wymaga uzupełnienia w celowniku. Trudne okazało się również zadanie 8.4., sprawdzające odmianę rodzajnika określonego. 40% zdających wybrało właściwą odpowiedź **B. der** w sformułowaniu *Wegen der Zerstörung der Wälder*. Jednak większa część zdających prawdopodobnie nie zrozumiała kontekstu, w którym rzeczownik występował w dopełniaczu, i nie zwróciła uwagi na formę liczby mnogiej rzeczownika po luce. O przypadkowości wyboru ich odpowiedzi świadczy w miarę równomierne rozłożenie dystraktorów A. i C. (po ok. 30 % zdających wybrało te odpowiedzi).

W obszarze tworzenia wypowiedzi pisemnej zdający poradzi sobie bardzo dobrze z przekazaniem informacji. W kryterium treści uzyskali oni średni wynik 86%. Również spójność i logika tekstu były na dobrym poziomie (średni wynik 82%). Niższy średni wynik zdający osiągnęli w kryterium zakresu środków językowych (69%) oraz w kryterium poprawności językowej (59%). Świadczy to o niewystarczającej znajomości słownictwa i gramatyki.

Poziom rozszerzony

Maturzyści, którzy zdawali egzamin maturalny z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym, uzyskali średnio 59% punktów. Najwyższe wyniki zdający uzyskali za rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność rozumienia tekstów pisanych (74% punktów), a najniższe w części sprawdzającej znajomość środków językowych (42% punktów). Identyczną liczbę punktów zdający otrzymali za rozwiązanie zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu oraz za tworzenie wypowiedzi pisemnej (67% punktów).

W obszarze rozumienia ze słuchu zdający najlepiej rozwiązyali, podobnie jak na poziomie podstawowym, zadania wymagające znalezienia w tekście określonych informacji (zadania 2.1.–2.4., 3.1.–3.4.). Poprawnych odpowiedzi udzieliło od 57 do 74% zdających. Jedynie zadanie 3.3., sprawdzające tę umiejętność, okazało się trudniejsze od pozostałych (57% poprawnych odpowiedzi).

Najłatwiejsze spośród ww. zadań okazało się zadanie 2.2. Zdecydowana większość zdających (74%) udzieliła poprawnej odpowiedzi **B.**, tzn. znalazła w tekście informację o zarabianiu pieniędzy poprzez noszenie reklam na odzieży: *Diese Person verdient ihr Geld mit Werbung auf der Kleidung*. Zdający prawidłowo skojarzyli usłyszaną informację o sposobie ubierania się Christiana z jego pracą zarobkową. Ostatnie zdanie tej wypowiedzi, w którym jest mowa o drukowaniu logo firm na koszulkach i noszeniu ich przez cały tydzień, potwierdziło dodatkowo słuszność wyboru tego rozwiązania. Około 15% zdających wybrało odpowiedź A. *Diese Person will immer aktuell informiert sein*. Sugerowali się oni najwyraźniej informacjami o aktualnych przedsięwzięciach Christiana: *Auf seiner Homepage können Firmen seinen Kalender einsehen, sich über seine aktuellen Aktionen informieren und ihn buchen*.

Najtrudniejsze spośród wszystkich zadań z tego obszaru okazało się zadanie 3.5. (42% poprawnych odpowiedzi), sprawdzające umiejętność określania głównej myśli tekstu, w tym przypadku wywiadu z biegaczką.

3.5. Mit welchem Satz kann man Ulrike Klein richtig beschreiben?

- A. Eine Siegerin zahlreicher Frauen-Marathons.
- B. Eine Läuferin, die jedes Jahr am Marathon teilnimmt.
- C. Eine Freizeitsportlerin vor ihrem ersten Marathonstart.
- D. Eine Leistungssportlerin mit langer Trainingserfahrung.

42% maturzystów wybrało poprawną odpowiedź C., tzn. zdanie, które prawidłowo prezentuje sportsmenkę. Jednak ponad połowa zdających nie poradziła sobie z tym zadaniem. Około 1/5 maturzystów wybrała odpowiedź B. prawdopodobnie ze względu na informacje o przygotowaniach do różnych biegów. Również około 1/5 zdających wybrała odpowiedź D., sugerując się zapewne informacją, że sportsmenka ma już za sobą wiele doświadczeń.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych najmniej problemów sprawiło zdającym zadanie 5. (średni wynik 81%), wymagające rozpoznania związków między poszczególnymi częściami tekstu.

(fragment)

„Die Wichtigkeit der Landwirtschaft machte sich überall bemerkbar, auch in der Schule“, sagt die ältere Dame. Sogar die Ferien richteten sich danach. So hatte man im Sommer 14 Tage frei, um bei der Arbeit zu helfen, aber nur, solange das Wetter gut war. **5.2.** _____ Dann gab es noch zwei Wochen Ferien im Oktober: Das waren die Kartoffelferien.

Abiturienti najlepiej poradziła sobie z rozwiązaniem zadania 5.2. Prawidłowe uzupełnienie luki w tekście zdaniem B. *Wenn es regnete, mussten die Kinder wieder in die Schule, weil sie nicht aufs Feld konnten.* wybrało 88% zdających. Wygląda na to, że maturzyści poprawnie rozpoznali związek logiczny zdań kolejno występujących w tekście. Przytoczone uzupełnienie luki odczytali zatem jako rozwinięcie informacji zawartej w poprzednim zdaniu, w którym jest mowa o tym, że latem było 14 dni wolnych od szkoły. Dzieci miały wtedy pomagać przy pracach polowych, o ile była dobra pogoda. Zdanie występujące po luce 5.2. zdający prawidłowo ocenili jako chronologiczną konsekwencję opisywanych wydarzeń.

Najtrudniejsze w obszarze rozumienia tekstów pisanych okazało się zadanie 6.1., które sprawdzało umiejętność oddzielania faktów od opinii. Na podstawie tekstu zdający mieli zdecydować, która odpowiedź odnosi się do opinii podanej w tekście.

(fragment)

Schon im Alter von zehn Wochen wollte sie uns beißen, wenn wir nur in die Nähe ihrer Schüssel kamen. Alles, was fressbar war, wollte sie für sich haben und niemand durfte diese unsichtbare Grenze von etwa einem Meter überschreiten. Wir mussten sehr viel üben, um dieses Problem zu lösen, leider ist es uns bis zum Schluss nicht ganz gelungen. Ich habe es erst nach drei Monaten geschafft, sie zu füttern, aber das funktionierte nicht immer. Oft verteidigte Dena ihr Futter mir gegenüber immer noch. Bei meinem Mann Mario hat das Füttern von Anfang an funktioniert, denn Dena hat ihn sofort als Herrchen anerkannt. Bei Mario war sie immer gehorsam. Egal ob er „Fuß“, „Platz“ oder „hier“ sagte, Dena hörte immer auf Mario, egal in welcher Situation.

Dena hat alles für Mario getan. Sie vertraute ihm blind und sie war ein absolut gutmütiger Hund, aber trotzdem sehr dominant. Eine hochexplosive Mischung. Einige unserer Bekannten meinten, dass Dobermänner keine Kinder mögen. Dena war aber eine Ausnahme: Sie mochte unsere Kinder sehr. Dena war ein absoluter Tornado, nichts blieb heil bei ihr: Teppichböden, Sofa, Fernbedienung ... Als Krönung hat sie ein großes Loch in den Fußboden des Vorzimmers gebissen. Es war für uns unvorstellbar, dass ein Hund so etwas machen konnte. Dennoch habe ich mich genauso wie Mario in diese Hündin verliebt. Ich habe Dobermänner kennen und lieben gelernt.

6.1. Welcher Satz ist nur eine Meinung (und keine Tatsache)?

- A. Dena verteidigte ihre Schüssel.
- B. Dena gehorchte Marios Kommandos.
- C. Die Autorin mag Dobermänner jetzt sehr.
- D. Dobermänner können Kinder nicht leiden.

Poprawną odpowiedź **D.** wskazało 46% zdających. Zadanie polegało na tym, że w tekście należało odnaleźć wszystkie zawarte w zadaniu informacje, które znajdowały się w różnych miejscach (podkreślone fragmenty), a następnie ocenić, czy są faktem, czy opinią, i dopiero wtedy wskazać prawidłowe rozwiązanie. Wskazówką, że odpowiedź D. to opinia, było wyrażenie poprzedzające tę informację: *Einige unserer Bekannten meinten*. Przy pozostałych informacjach nie występują żadne struktury i wyrażenia, które mogłyby o tym świadczyć, np. tryb przypuszczający, słowa relatywizujące (*wohl, wahrscheinlich, vielleicht*). Natomiast wyrażenia czasowe, które się przy nich znajdują (*schon im Alter von zehn Wochen, immer*) oraz użyty w zdaniach czas przeszły świadczą o tym, że informacje te są faktami.

W przypadku zadań sprawdzających umiejętność określania głównej myśli tekstu (zadanie 6.3.) oraz znalezienia w tekście określonych informacji (zadania 4.1.–4.4., 6.4.) w obszarze rozumienia tekstów pisanych zdający nie mieli większych problemów. Jedynie zadania 6.2. i 6.5. sprawdzające umiejętność znalezienia w tekście określonych informacji okazały się trudniejsze od pozostałych.

Przyjrzyjmy się zadaniu 6.2.

Eines schönen Tages kam Gismo dazu, wir sollten nur ein paar Tage auf ihn aufpassen, bis ein neues Zuhause für ihn gefunden war. Als er zu uns kam, war er ein kleiner böser Pekinese mit einer schlimmen Vergangenheit. Gismo war ein Jahr alt und hatte schreckliche Angst vor jedem und allem. Er war ein Weihnachtsgeschenk für drei kleine Kinder gewesen, schlimmer geht es wohl nicht. Wenn man ihn anfasste, wurde man gebissen.

6.2. Wie kam Gismo ins Haus der Autorin?

- A. Ihre Kinder haben ihn mit nach Hause gebracht.
- B. Er wurde dem Paar vom ehemaligen Besitzer geschenkt.
- C. Das Paar sollte sich eigentlich nur kurz um ihn kümmern.
- D. Die Autorin hat ihn während der Weihnachtszeit gefunden.

Na pytanie o to, jak piesek Gismo trafił do domu autorki, poprawnej odpowiedzi **C.** udzieliło 49% zdających, odnosząc się do tej informacji w tekście: *...wir sollten nur ein paar Tage auf ihn aufpassen, bis ein neues Zuhause für ihn gefunden war*. Około 20% zdających wybrało odpowiedź **D.**, sugerując się prawdopodobnie informacją, która dotyczy smutnej przeszłości pieska. Około 15% zdających mogło wyciągnąć błędny wniosek z informacji, że Gismo potrzebuje nowego domu i wybrało odpowiedź **B.**, sądząc, że piesek został подарowany parze przez poprzedniego właściciela.

W obszarze znajomości środków językowych maturzyści osiągnęli stosunkowo wysoki średni wynik w zadaniach 7. i 8. opartych na tekstach (odpowiednio 47% i 42%). Niski średni wynik (24%) uzyskali w zadaniu 9., które sprawdzało umiejętność tłumaczenia fragmentów zdań.

Najwięcej problemów w tym obszarze sprawiło zdającym zadanie 9.1.

9.1. Fast niemand weiß, dass der Strandkorb im 19. Jahrhundert in Deutschland (*został wynaleziony*)

_____.

Tylko 20% maturzystów napisało prawidłowe tłumaczenie: *erfunden wurde* lub *erfunden worden ist*. Trudność sprawiło zdającym przetłumaczenie czasownika *wynaleźć* (*erfinden*), który był bardzo często mylony z czasownikiem *entdecken* (*odkryć*) oraz konieczność użycia tego czasownika w stronie biernej. Część zdających nie zwróciła również uwagi na to, że należało użyć tej formy w szyku zdania pobocznego, a więc odmienna część *wurde / worden ist* powinna znajdować się na końcu zdania.

Również zadanie 9.4. okazało się bardzo trudne.

9.4. Martin, (proszę, zadzwoń do swoich rodziców) _____
_____!

Pomimo że zadanie sprawdzało jedno z podstawowych zagadnień gramatycznych, jedynie 27% zdających dokonało prawidłowego tłumaczenia. Zdający często stosowali tryb oznajmujący zamiast rozkazującego, sugerując się imieniem *Martin* podanym na początku zdania. Innym częstym błędem było użycie nieprawidłowego zaimka dzierżawczego – w języku niemieckim należało przetłumaczyć słowo *swoich* jako *twoich*. Równie często występował błąd interferencyjny – zdający tłumaczyli przyimek *do*, podczas gdy czasownik *anrufen* wymaga jedynie dopełnienia w bierniku – bez przyimka.

W obszarze tworzenia wypowiedzi pisemnej zdający nie mieli większych problemów, aby napisać tekst zgodny z poleceniem (średni wynik w kryterium zgodności z poleceniem wyniósł 69%). W większości ich teksty były również spójne i logiczne (średni wynik w kryterium spójności i logiki wyniósł 76%). Mniej punktów zdający otrzymali za jakość języka: średni wynik za zakres środków językowych wyniósł 58%, a za poprawność językową 53%.

„Pod lupą” – Jak napisać ciekawy wstęp do artykułu?

Ist wirklich aller Anfang schwer?

Podczas tegorocznej sesji maturalnej absolwenci, którzy przystępowali do egzaminu z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym, mogli zdecydować się na napisanie artykułu. Ta forma wypowiedzi pisemnej pojawiła się po raz pierwszy na egzaminie maturalnym na poziomie rozszerzonym i okazała się atrakcyjną propozycją dla wielu zdających, którzy wybrali temat artykułu:

Coraz częściej słyszy się o złych nawykach żywieniowych młodzieży. Napisz **artykuł** do gazety, w którym:

- podasz przyczyny tego zjawiska
- opisziesz zorganizowaną w Twojej szkole akcję promującą zdrowe żywienie.

Maturzyści na ogół dobrze radzili sobie z podaniem w artykule przyczyn złych nawyków żywieniowych młodzieży. Opis zorganizowanej w szkole akcji promującej zdrowe żywienie również nie sprawił zdającym większych problemów. Trudne dla maturzystów okazało się natomiast napisanie ciekawego, oryginalnego wstępu, przyciągającego uwagę czytelnika. Część z nich zapomniała nadać artykułowi tytuł, który jest przecież obligatoryjnym elementem formy tej wypowiedzi pisemnej. Dlatego warto zastanowić się nad tymi elementami wypracowania. Podane przykłady mogą stanowić punkt wyjścia do ćwiczeń w pisaniu wypracowania, a zwłaszcza w tworzeniu zróżnicowanych, pod względem treściowym i stylistycznym, wstępów i tytułów. Pamiętajmy: *Übung macht den Meister*.

Wstęp do artykułu odgrywa bardzo ważną rolę, często decyduje o tym, czy czytelnik przeczyta cały tekst, czy nie. Pamiętajmy: wstęp jest wizytówką całego artykułu, więc powinien być napisany w sposób nietuzinkowy.

Wstęp nie może być zbyt długi i pompatyczny, bo wtedy znudzi czytelnika, zamiast go zainteresować. Odpowiednim wprowadzeniem w temat artykułu będzie wstęp liczący kilka zdań. Dobrze napisany wstęp ma zawierać krótką informację o zagadnieniach omawianych szerzej w dalszej części tekstu.

W artykule na temat złych nawyków żywieniowych młodzieży wstęp nie musiał odnosić się bezpośrednio ani do przyczyn tego zjawiska, ani do zorganizowanej w szkole akcji promującej zdrowe żywienie. Wymienione elementy polecenia maturzysty miał omówić w rozwinięciu, więc mogły, ale nie musiały się one pojawić we wstępie.

Oto kilka przykładów na interesujący wstęp do artykułu o złych nawykach żywieniowych:

Przykład 1.

ESSEN BIS DER ARZT KOMMT

„Am liebsten esse ich zum Frühstück ein wenig Müsli mit Apfelstücken, zu Mittag etwas Salat, Kartoffeln und ein kleines Stück Fisch, zum Abendbrot eine leichte Hühnersuppe mit einem Stückchen Vollkornbrot. Rotes Fleisch esse ich maximal einmal pro Woche, Fast Food kommt nicht in Frage, Süßigkeiten finde ich schrecklich. Und Alkohol trinke ich nie.“ Träumt schön weiter, Ernährungsexperten, die Realität sieht anders aus: ...

Wstęp sformułowany w pierwszej osobie liczby pojedynczej, co ma sprawić, że czytelnik będzie utożsamiał się z autorem tekstu. Początek pracy zawiera opis perfekcyjnie, pod względem walorów dietetycznych, zestawionego jadłospisu: odrobina müsli, kromeczka chleba pełnoziarnistego, sałata, ryba. Dobrym zabiegiem stylistycznym jest zakończenie wstępu stwierdzeniem: stan faktyczny prezentuje się inaczej. To zdanie i tytuł przygotowuje czytelnika do lektury artykułu piętnującego niezdrową dietę. Autor wypracowania świetnie wykorzystał element kontrastu. Tak napisany wstęp z pewnością zachęci czytelnika do zapoznania się z całością artykułu.

Przykład 2.

FAUL, FETT UND ...

Es war einmal ... der moderne Mensch. Er lebte wie im Paradies: Maschinen nahmen ihm die schwere Arbeit ab, Autos das Laufen und Essen gab es an jeder Ecke. Weil der Mensch nun sehr viel mehr Zeit hatte als früher, konnte er täglich fernsehen, und stundenlang im Internet surfen. Dieser moderne Mensch saß sehr gerne. Und aß sehr gerne. Das Resultat: Er wurde faul und fett. Ist es wirklich so einfach? Sind wir alle faul und fett? Werden wir bald alle faul und fett sein? ...

We wstępie autor prezentuje niezdrowy tryb życia współczesnego człowieka i stawia kilka pytań retorycznych, poddających pod rozważenie problem niewłaściwego odżywiania się i bezmyślnego skłaniania się ku szkodliwemu dla zdrowia stylowi życia. Interesującym zabiegiem stylistycznym jest nawiązanie we wstępie do konwencji baśni (*Es war einmal...*), co na pewno przykuje uwagę czytelnika. Przykład 2. to wstęp, który nie odnosi się bezpośrednio do elementów z polecenia, a jednak wywołuje zainteresowanie odbiorcy. Na uwagę zasługuje wzmocnienie przekazu poprzez powtórzenia i grę słów, którą chętnie stosują niemieccy dziennikarze w swoich artykułach: *saß sehr gerne, aß sehr gerne* oraz *Er wurde faul und fett. Sind wir alle faul und fett? Werden wir faul und fett sein?*

Przykład 3.

MAN IST, WAS MAN ISST

Sieht man aus wie ein Schwein, wenn man viel Schweinebraten isst? Ist man dann ein Schwein? Oder ein Kloß, wenn man oft Klöße zu sich nimmt? Das wahrscheinlich nicht unbedingt. Aber: Unser Essen determiniert unser Leben, ob wir wollen oder nicht. ...

Wstęp rozwija myśl zawartą w tytule w sposób niemal dosłowny, by poprowadzić czytelnika do ostatniego, uogólnionego zdania, stanowiącego logiczne wprowadzenie do dalszych rozważań. W celu przyciągnięcia uwagi czytelnika autor wykorzystał leksykę o negatywnej konotacji: wieprz i pieczeń wieprzowa, klucha i kluski. Zastosowanie takich środków leksykalnych i zamieszczenie we wstępie pytań retorycznych poruszy emocje potencjalnego odbiorcy artykułu.

Te trzy przykłady pokazują, jak można wzbudzić zainteresowanie czytelnika, jak poszerzyć grono odbiorców artykułu.

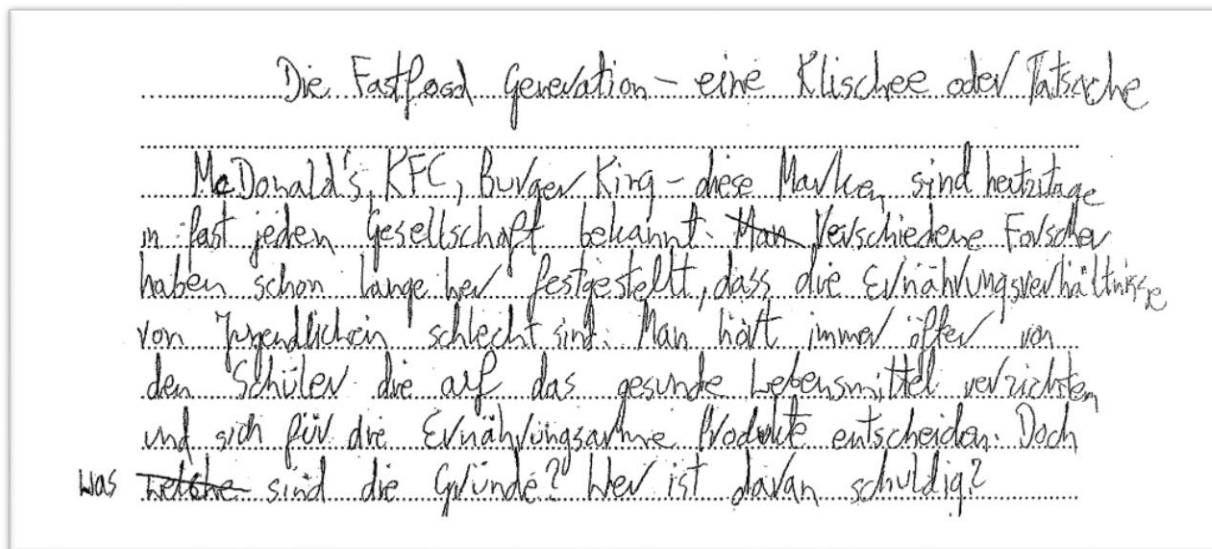
W zaprezentowanych wstępach zastosowano następujące środki stylistyczne:

- pytania retoryczne
- elementy kontrastu
- obrazowy opis odwołujący się do emocji czytelnika
- elementy nawiązujące do konwencji baśni (*Es war einmal ...*)
- wzmocnienie przekazu poprzez zastosowanie powtórzeń i gry słów

We wstępie można zamieścić anegdotę, cytat, znaną sentencję czy przysłowie.

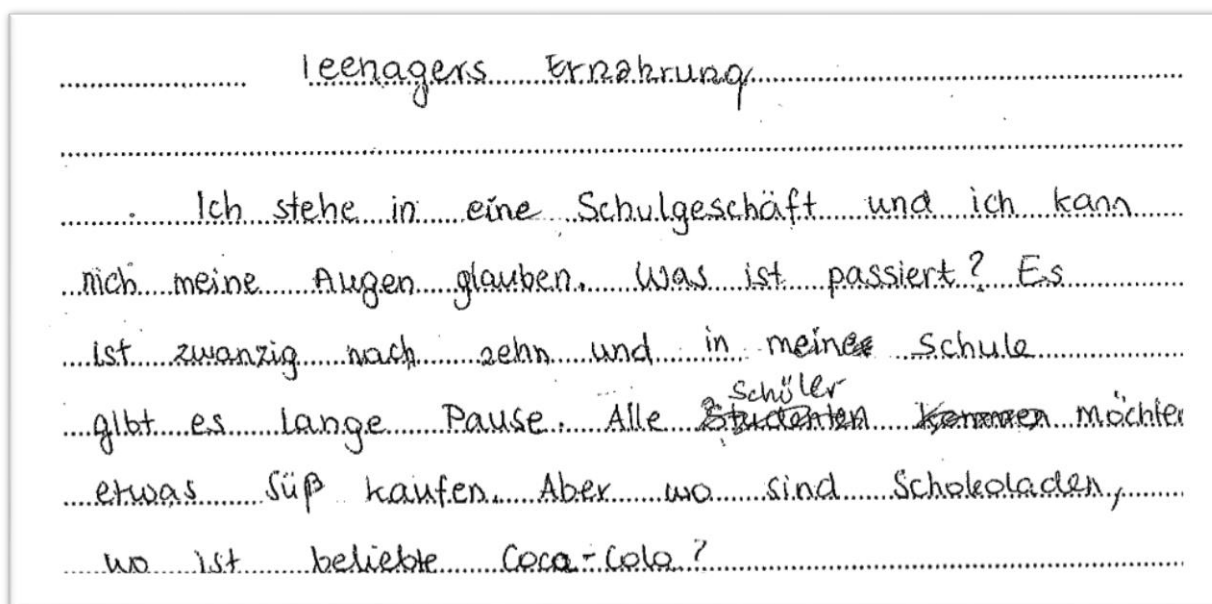
Przyjrzyjmy się wstępom do artykułów, które napisali tegoroczni maturzyści.
Na początek przykłady ciekawie napisanych wstępów:

Przykład 4.

Interesujące jest przytoczenie opinii naukowców, dotyczącej niewłaściwej diety młodego pokolenia. Atrakcyjnym pomysłem jest zakończenie wstępu pytaniami retorycznymi (*Jakie są tego przyczyny? Kto jest temu winny?*), które symulują dyskusję z czytelnikiem i zachęcają do przeczytania dalszej części artykułu.

Przykład 5.

Autor tej pracy znalazł ciekawy sposób, jak trafić do czytelnika, jak zachęcić go do przeczytania artykułu. Oryginalnym wprowadzeniem w opis zorganizowanej w szkole akcji, promującej zdrowe odżywianie się, jest przedstawienie we wstępie typowej scenki z życia szkoły, prezentacją stereotypowego zachowania uczniów podczas długiej przerwy (*Stoję w szkolnym sklepiku i nie mogę uwierzyć w to, co widzę ...*). Z taką sytuacją będzie się identyfikowało wielu uczniów. Interującym zabiegiem jest odniesienie się maturzysty do drugiego elementu z polecenia (opiszesz zorganizowaną w Twojej szkole akcją promującą zdrowe żywienie), podczas gdy większość zdających nawiązywała we wstępie do pierwszego elementu z polecenia. Zakończenie wstępu pytaniami retorycznymi jest również dobrym zabiegiem stylistycznym. Taki wstęp z pewnością skłoni czytelnika do zapoznania się z artykułem.

Niestety wielu maturzystów umieściło w swoich artykułach sztampowe, ogólnikowe wstępy, co ilustrują poniższe trzy przykłady:

Przykład 6.

..... Ungesunde Ernährung von Jugend
 Heutzutage ernähren sich die Jugendliche sehr schlecht.
 Sie essen sehr viel Süßigkeiten und Fast-Foods, aber
 warum essen sie keinen Obst oder Gemüse ?

We wstępie podano wyłącznie uogólnione informacje o nieprawidłowej diecie młodzieży. Taki lakoniczny wstęp nie pozwala zaprezentować treści, która zachęci czytelnika do przeczytania całego artykułu.

Przykład 7.

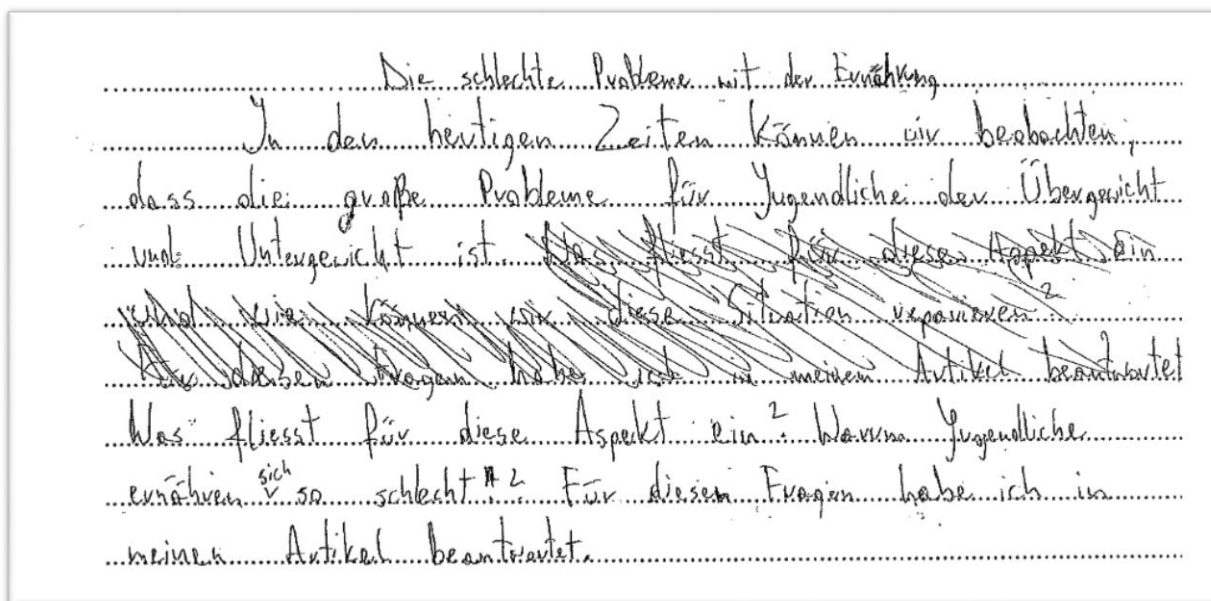
~~Die~~ Ernährungsprobleme von den Jugendlichen

 Zurzeit, lässt sich beobachten, dass Jugendliche
 Probleme mit ihrer Ernährung haben. Oft ^{ernähren} essen
 sie ~~zu viel ungesund~~ sich mit viel ungesundes Essen
 zum Beispiel Süßigkeiten oder Fast Foods. Auch
 essen sie zu wenig Obst und Gemüse und
 wissen nicht wie wichtig ~~das~~ Wasser ist. Es gibt
 so viele Gründen warum sie es machen.

Wykorzystane w tym wstępie wyrażenia, np.: *zurzeit, lässt sich beobachten* mogą znaleźć się raczej w rozprawce, a nie w artykule. Trudno sobie wyobrazić, że tekst napisany w ten sposób mógłby zaintrygować potencjalnego czytelnika artykułu.

Przykład 8.

Maturzyści niekiedy dosłownie eksponowali tematykę artykułu we wstępie, używając sformułowań: *Tematem mojej pracy jest...*, *Chcę się zająć...*, *Teraz napiszę o...*. Oto przykład tak napisanego wstępu:

Zakończenie wstępu zdaniem *Für diesen Fragen habe ich in meinen Artikel beantwortet.* nie jest dobrym zabiegiem stylistycznym. Pytania retoryczne zadane we wstępie mają skłonić odbiorcę do refleksji, a treść całego artykułu powinna przybliżyć czytelnikowi opinię autora na temat nieprawidłowego odżywiania się młodzieży. Niepotrzebne jest zatem zamieszczanie we wstępie informacji o tym, że autor odpowiedział na zadane pytania w dalszej części artykułu, bo to jest oczywiste.

Podsumowując powyższą analizę, warto mieć na uwadze następujące zalecenia:

- Artykułowi należy nadać tytuł.
- Wstęp do artykułu musi być interesujący. To nie tylko „wizytówka” tekstu, ale też wprowadzenie w zagadnienia omawiane w artykule. Aby zaciekawić czytelnika, można odwołać się we wstępie do jego doświadczeń, przywołać sytuację z życia codziennego, korespondującą z tematem artykułu.
- Dobrym zakończeniem wstępu jest podanie omawianego problemu w formie uogólnionej lub symulacja dyskusji z czytelnikiem poprzez postawienie pytań retorycznych. Fragment końcowy wstępu powinien być tak sformułowany, aby można było w sposób spójny i logiczny przejść do realizacji dwóch elementów tematu.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka niemieckiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach:

- ❖ Tegorocznymi maturzyści uzyskali niskie wyniki w zadaniach zamkniętych (na poziomie podstawowym i rozszerzonym) sprawdzających umiejętność określania głównej myśli tekstu, głównie w obszarze rozumienia ze słuchu. W rozwijaniu tej umiejętności pomocne będzie ćwiczenie strategii globalnego rozumienia tekstu, czyli ogólnego rozumienia szerszego kontekstu bez koncentrowania się na poszczególnych słowach. Podczas pracy z tekstem uczniowie mogą nadawać mu tytuł lub formułować pytania o główną myśl tekstu. Mogą też przyporządkowywać tytuły do fragmentów tekstu lub odgadywać na podstawie podanego tytułu, jaka będzie treść tekstu.
- ❖ Najtrudniejsze wśród zadań zamkniętych na poziomie rozszerzonym okazały się dla maturzystów zadania sprawdzające umiejętność oddzielania faktów od opinii. Podczas zajęć dydaktycznych warto ćwiczyć z uczniami rozwiązywanie tego typu zadań. Należy uświadomić uczniom, że wszystkie informacje podane w zadaniu są zgodne z treścią tekstu. Uczniowie muszą zatem znaleźć te informacje w tekście, ocenić, czy są faktami czy opiniami i dopiero wtedy wskazać prawidłowe rozwiązanie zadania. Podczas przeprowadzanych ćwiczeń należy pokazać uczniom, jak odróżniać obiektywne fakty od subiektywnych opinii. Pomocna będzie w tym przypadku analiza kontekstu, w jakim występuje konkretna informacja. Warto zwrócić uczniom uwagę na czasowniki *meinen*, *glauben*, *denken* itp., pojawiające się w otoczeniu badanej informacji. Są one wskazówką, że czytelnik ma do czynienia z opinią.
- ❖ Najwięcej kłopotów przysporzyły maturzystom zadania sprawdzające znajomość środków językowych. Nieznajomość podstawowych struktur leksykalno-gramatycznych wpłynęła również na niekomunikatywność niektórych wypowiedzi pisemnych (np. poprzez użycie niewłaściwego wyrażenia czy czasu gramatycznego), co skutkowało uzyskaniem mniejszej liczby punktów za przekaz informacji. Brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych lub ograniczony zasób słownictwa bardzo często skutkuje również błędnym rozwiązaniem zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych, ponieważ zdający ma problem ze zrozumieniem fragmentów tekstu kluczowych do rozwiązania zadania. Przygotowując uczniów do egzaminu, warto zadbać o poszerzenie zakresu środków językowych, którymi się posługują, przez naukę synonimów, antonimów oraz związków frazeologicznych.
- ❖ Warto ćwiczyć z uczniami pisanie wypracowań, a zwłaszcza artykułu, czyli nowej formy wypowiedzi pisemnej, która pojawiła się w tegorocznych arkuszach maturalnych na poziomie rozszerzonym. Podczas pisania artykułu uczeń musi pamiętać o rzeczowym przedstawieniu omawianej kwestii. Bardzo ważne jest napisanie interesującego wstępu, który wprowadzi czytelnika w temat i zachęci go do lektury całego tekstu. We wstępie można umieścić anegdotę lub opis sytuacji z życia codziennego, z którą potencjalny odbiorca artykułu może się identyfikować. Dobrym zabiegiem stylistycznym jest też zakończenie wstępu pytaniem retorycznym, zachęcającym czytelnika do rozważań na temat poruszany w tekście.

Język niemiecki – formuła do roku 2014

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie podstawowym składał się z 35 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz 2 zadań otwartych rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w trzech obszarach: rozumienia słuchanego tekstu (15 zadań zamkniętych), rozumienia pisanego tekstu (20 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (2 zadania otwarte). Zadania na rozumienie słuchanego tekstu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie pisanego tekstu były oparte na tekstach oryginalnych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za zadania zamknięte oraz 5 i 10 punktów za wypowiedzi pisemne).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 11. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ogółem	1415
	z liceów ogólnokształcących	45
	z liceów profilowanych	2
	z techników	1338
	z liceów uzupełniających	
	z techników uzupełniających	30
	ze szkół na wsi	78
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	310
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	725
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	302
	ze szkół publicznych	1387
	ze szkół niepublicznych	28
	kobiety	754
	mężczyźni	661
	bez dysleksji rozwojowej	1331
z dysleksją rozwojową	84	

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 0 uczniów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Niemieckiego.

Tabela 12. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	2
	słabowidzący	2
	niewidomi	0
	słabosłyszący	2
	niesłyszący	2
	ogółem	8

Do egzaminu przystąpili również absolwenci z lat ubiegłych, którzy dotychczas nie uzyskali świadectwa dojrzałości, oraz tacy, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości we wcześniejszych latach, a w 2015 r. przystąpili ponownie do egzaminu maturalnego w celu podwyższenia wyniku egzaminacyjnego.

3. Przebieg egzaminu

Tabela 13. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu (w okręgu OKE we Wrocławiu)

Termin egzaminu		12 maja 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		120 minut	
Liczba szkół		237	
Liczba zespołów egzaminatorów*		4	
Liczba egzaminatorów*		62	
Liczba obserwatorów ³ (§ 143)**		9	
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	§ 99 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
		wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	§ 99 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0	
Liczba wglądów ³ (§ 107)**		5	

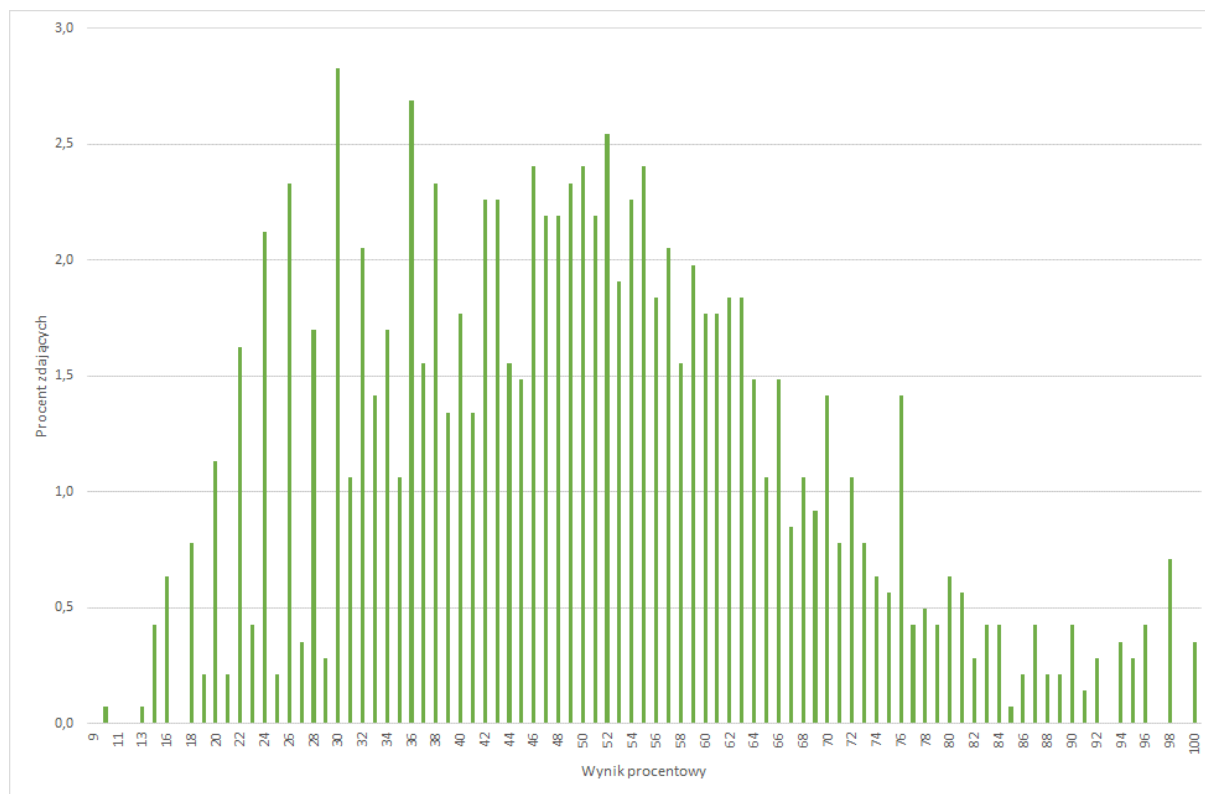
* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

** Dane dotyczą „nowej formuły” i „starej formuły” łącznie.

³ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 5. Rozkład wyników zdających

Tabela 14. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	1415	10	100	50	30	50	18	83***
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	45	10	100	52	32	52	24	84
z liceów profilowanych	2	-	-	-	-	-	-	-
z techników	1338	13	100	50	30	50	18	84
z liceów uzupełniających	0	-	-	-	-	-	-	-
z techników uzupełniających	30	18	87	34	26	34	16	50
bez dysleksji rozwojowej	1331	10	100	50	30	50	18	83
z dysleksją rozwojową	84	14	98	46	30	45	16	80

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

*** Stan na 30 czerwca 2015 r. Po egzaminie poprawkowym (w sierpniu) ogólny odsetek sukcesów wyniósł 88%.

Poziom wykonania zadań

Tabela 15. Poziom wykonania zadań

Obszar standardów	Numer zadania	Standard	Poziom wykonania zadania (%)
Rozumienie ze słuchu	1.1.	Zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (II. 1 c).	80
	1.2.		59
	1.3.		47
	1.4.		42
	1.5.	Zdający określa główną myśl tekstu (II. 1 a).	44
	2.1.	Zdający określa główną myśl tekstu (II. 1 a).	70
	2.2.		33
	2.3.		70
	2.4.		69
	2.5.		45
	3.1.	Zdający selekcjonuje informacje (II. 1 d).	32
	3.2.		68
	3.3.		37
	3.4.		23
	3.5.	Zdający określa główną myśl tekstu (II. 1 a)	67
Rozumienie tekstu czytanego	4.1.	Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu (II. 2 b).	34
	4.2.		44
	4.3.		29
	4.4.		56
	4.5.		18
	4.6.		20
	4.7.		54
	5.1.	Zdający selekcjonuje informacje (II. 2 d).	55
	5.2.		44
	5.3.		25
	5.4.		54
	5.5.		18
	5.6.	41	
	5.7.	Zdający określa główną myśl tekstu (II. 2 a).	35
	6.1.	Zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (II. 2 c).	65
	6.2.		80
	6.3.		80
	6.4.		94
6.5.	61		
6.6.	Zdający określa główną myśl tekstu (II. 2 a).	69	

Wypowiedź pisemna	Zadanie 7.		
	inf.1.	Zdający uzyskuje, udziela, przekazuje lub odmawia informacji, wyjaśnień, pozwoleń (IV. 2 b).	69
	inf.2.		67
	inf.3.		59
	inf.4.		60
	poprawność językowa	Zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (III. 2 e).	20
	Zadanie 8.		
	inf.1.	Zdający uzyskuje, udziela, przekazuje lub odmawia informacji, wyjaśnień, pozwoleń (IV. 2 b).	75
	inf.2.		65
	inf.3.	Zdający relacjonuje wydarzenia (III. 2 b).	38
	inf.4.	Zdający przedstawia i uzasadnia własne opinie (III. 2 d).	66
	forma	Zdający wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (III. 2 f).	52
	bogactwo językowe	Zdający zna proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi (I. 1).	43
	poprawność językowa	Zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (III. 2 e).	14

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym składał się z dwóch części, które zawierały w sumie 30 zadań zamkniętych różnego rodzaju: wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz oraz zadań na dobieranie oraz 11 zadań otwartych, w tym 10 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia słuchanego tekstu (15 zadań zamkniętych), rozumienia pisanego tekstu (9 zadań zamkniętych), rozpoznawania i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych (6 zadań zamkniętych i 10 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie słuchanego tekstu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie pisanego tekstu oraz rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych były oparte na tekstach oryginalnych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych było sprawdzane przy pomocy zadań w formie krótkich tekstów lub niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za zadania zamknięte w obszarach rozumienia słuchanego i pisanego tekstu, 0,5 punktu za zadania zamknięte i otwarte w obszarach rozpoznawania i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych oraz 18 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 16. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ogółem	47
	z liceów ogólnokształcących	1
	z liceów profilowanych	0
	z techników	46
	z liceów uzupełniających	0
	z techników uzupełniających	0
	ze szkół na wsi	2
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	5
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	24
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	16
	ze szkół publicznych	47
	ze szkół niepublicznych	
	kobiety	26
	mężczyźni	21

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 0 uczniów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Niemieckiego.

Tabela 17. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	0

Do egzaminu przystąpili również absolwenci z lat ubiegłych, którzy dotychczas nie uzyskali świadectwa dojrzałości, oraz tacy, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości we wcześniejszych latach, a w 2015 r. przystąpili ponownie do egzaminu maturalnego w celu podwyższenia wyniku egzaminacyjnego albo uzyskania wyniku z języka niemieckiego jako nowego przedmiotu.

3. Przebieg egzaminu

Tabela 18. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu (w okręgu OKE we Wrocławiu)

Termin egzaminu		12 maja 2015 r.	
Czas trwania egzaminu		Część I: 120 minut Część II: 70 minut	
Liczba szkół		65	
Liczba zespołów egzaminatorów*		4	
Liczba egzaminatorów*		62	
Liczba obserwatorów ⁴ (§ 143)**		2	
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:		
	§ 99 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
		wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	§ 99 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0	
Liczba wglądów ⁴ (§ 107)**		2	

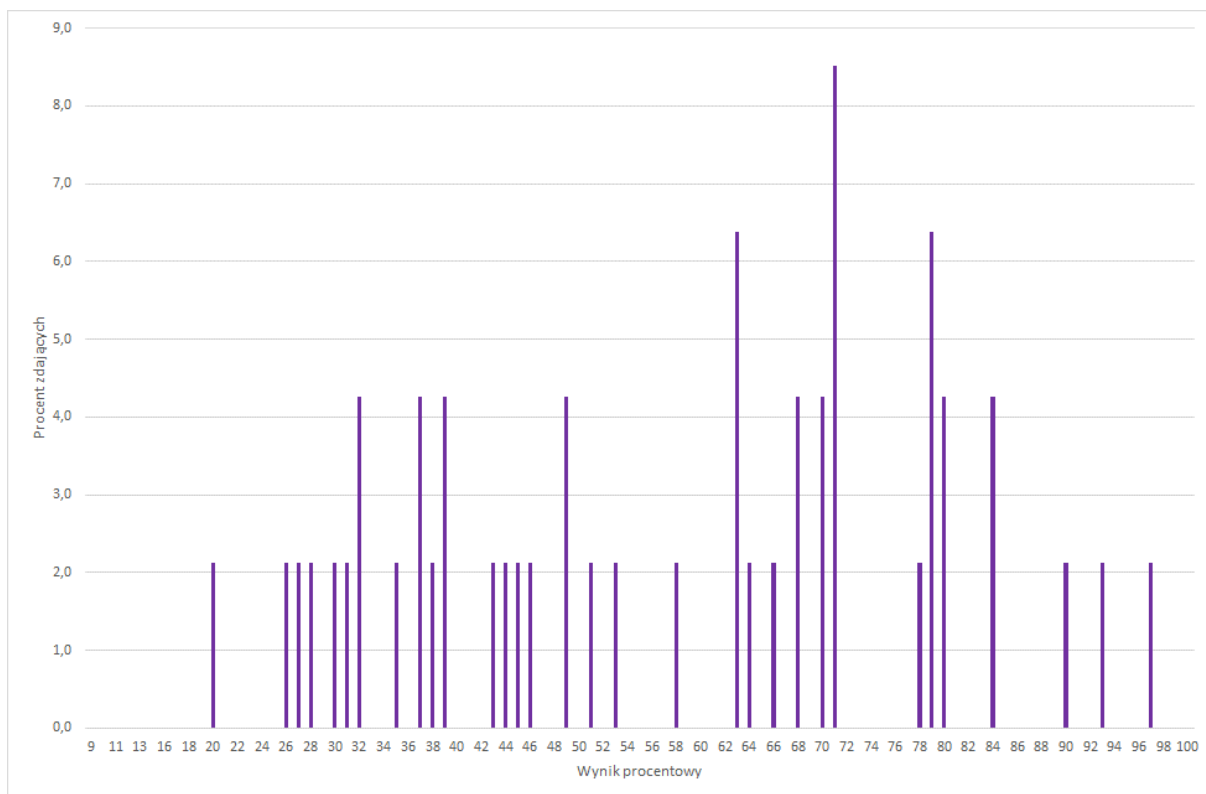
* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

** Dane dotyczą „nowej formuły” i „starej formuły” łącznie.

⁴ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 6. Rozkład wyników zdających

Tabela 19. Wyniki zdających – parametry statystyczne

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	47	20	97	63	71	57	21

*Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

Tabela 20. Poziom wykonania zadań

Obszar standardów	Numer zadania	Standard	Poziom wykonania zadania (%)
Przetwarzanie tekstu	1.1.	Zdający stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu (V. 2 b).	23
	1.2.		4
	1.3.		19
	1.4.		55
	1.5.		30
	2.1.	Zdający stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu (V. 2 b).	6
	2.2.		2
	2.3.		15
	2.4.		19
	2.5.		9
Wypowiedź pisemna	Zadanie 3.		
	treść	Zdający tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób (III. 2 d). Zdający tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej relacjonowanie wydarzeń (III. 2 b). Zdający tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności (III. 2 a).	71
	kompozycja	Zdający wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (III. 2 f).	71
	bogactwo językowe	Zdający zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi (I. 1).	56
	poprawność językowa	Zdający poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (III. 2 e).	18
Rozumienie ze słuchu	4.1.	Zdający stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (II. 1 c).	70
	4.2.		70
	4.3.		66
	4.4.		81
	4.5.	Zdający określa główną myśl tekstu (II. 1 a).	68
	5.1.	Zdający określa główną myśl tekstu (II. 1 a).	79
	5.2.		64
	5.3.		94
	5.4.		60
	5.5.		72
	6.1.	Zdający selekcjonuje informacje (II. 1 d).	85
	6.2.		53
	6.3.		70
	6.4.		70
	6.5.		Zdający określa intencje autora tekstu (II. 1 e).

Rozumienie tekstu czytanego	7.1.	Zdający selekcjonuje informacje (II. 2 d).	53
	7.2.		45
	7.3.		72
	7.4.		72
	7.5.	Zdający określa intencje autora/nadawcy tekstu (II. 2 e).	68
	8.1.	Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu (II. 2 f).	68
	8.2.		43
	8.3.		79
	8.4.		51
	9.1.	Zdający rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne w podanym kontekście (II. 2 j).	85
	9.2.		28
	9.3.		66
	9.4.		70
	9.5.		55
	9.6.		34